

Целинн районд хөөнд көг эртэр тэвлгэн мууггар кегддженэ

Целинн район—мана таньгчин ик райодин негнь болдг. Зуг 1957 джилд района совхозмудар болн колхозд 75 миньгэн 600 нэаднр хөөнэ көг тэвгдхмн, тер тоод эртэр көг тэвлгэнд 40 миньгэн 450 хөн орхмн. Ода партийн, советск болн эдл-ахун организацед эртэр хөөдин көг тэвлгэнэ тэрас ах тэр уга.

Болв КПСС-н Целинн райо-на комитет болн района советн күүцэгч комитет, эднэ гардачнр уурмуд Букреев болн Сидько, эртэр хөөдин көг тэвлгэнэ тэриг сэн оньгтан авл уга сулдхдж йовна. Эн эркн чинртэ тэрин тускар КПСС-н райкомнн болн района күүцэгч комитетин кесг тогтавр, заавр гарла, кесг цаасн бичгдлэ, района гардачнрин кесг үг чигн келгдлэ. Ода тогтавр гаргьад, заавр өгэд, үг келдгэс шуд көдлмш бүрдэлгэнэ кергт орх цаг ирчкв.

Района колхозд болн совхозмудар эртэр хөөдин көг тэвлгэнд кегддж йовх белдврн көдлмшин бээдл авад хэллэ, кун токтндж суудж болш уга. Эртэр хөөдин көг тэвлгэнэ болзгнь ирчкск болв чигн, искусственин көг тэвлгэнэ пунктс белдлгэн тэгсад уга. Сентябрь сард көгнь тэвгдх хуцмудин болн нэаднр хөөдин чинэнь йир му.

Хургэд экэсн оратдж салгсэн учрар көгнь тэвгдх хөө-

дин чинэн ясрджахш. Тегэд эдн хусрэн үлдх аамшг гарчана. Хуцмуд асрдж белдлгэн, үндннь келхд, кегддженэ хш. Хуцмудт шимтэ сэн эминилч витаминга хог өггддженэ хш. Өгдг хотнь—300 грамм хагсу буудэ. Тним хот идсн хуцмудас ач-тус күлэдж болш уга. Көгнь тэвгддженэ хөд шиндлжлгэнэ хуцмуд хэлэдж асрлгэн бас му. Эдниг шишлнь кун хэлэдж белдхш.

Района совхозмудар цуггараггарнь гилтэ шинэс бүрдэгддженэ отармудар көдлх улс эртэс йилгэдж авч белдснн уга. Тер учрар, хургьлэкэснь салгьлгэн оратдж кегдснн. „Троицкий“ совхозд болн „Родина“ гилг колхозд хөөчнрин шин бригадин тускар нам санл уга бээдженэ гэд, генткн эклэд, сэн белдвр угаггар, хөөчнрин бригадс бүрдэцхэв. Тегэд эн эдл-ахусар хургэд экэснь салгьлгэн зуг августин 20-с авн эклгдв.

Районд дулан 53 хаша-хаац тосхгдх зөвтэ. Тосхлтин көдлмшин сэн цаг давад, намр эклдженэ, болв үвлэр, эрг хаврар хө хургьлуллгэнд кергтэ дулан хаша-хаац тосхлгэн сэн делгрлгэн ода бийнь авад уга, үнэрн келхлэ, нам сэнэр эклэд чигн уга. Районд гурвндөрвн сарин туршарт 4 хаша тосхна гисн—хэнтэ көдлмш гилж келдж болш уга. „Балковский“, „Троицкий“,

„Ленинский“ совхозмуд тустустан дулан 10-д хаша бэрх зөвтэ, „Родина“ гилг колхозд болхла 9 хаша тосхх зөвтэ. Эн туст гурунд йовх „Ленинский“ совхозд зуг хөйрхн хаша бэргдсн бээнэ.

Солом машиггар шахал, тжк кеггэд, дулан хашан эрс келж болхмн билэ, эн эв-аргьиг района нег чигн эдл-аху элэлджахш. Одр-сө уга гишннь малин ард йовдг улсин бээдлджиргьл ясна гисн—бас нег эркн чинртэ тэр. Эн тэриг тускар „Троицкий“ совхозин директор үр Жижин, „Балковский“ совхозин директор үр Монак сандж-тоолдж, хөөчнрин бээдл-джиргьлинь сээрүлджэжхш. Эн эдл-ахусин малд көдлцхэдг улс тэмк, цэ савнь, хустг авхар 30-40 километр газрт бээх лавк орад, хөйр-гурвн өдрэн уоацхэнэ.

Хөөчнрин, малд көдлг улсин тним бээдл, эднэ көдлмшт мууггэн халдал уга бээшго. Адг ядхдач отармудар авголавкс йовулдж, малин улст кергтэ тоог эд-тавр хулдх бээснн, болв тним гуулгэн ода бийнь бүрдэгдэд уга.

КПСС-н Целинн райком болн района күүцэгч комитет эртэр хөөдин көг тэвлгэнэ тэриг гартан авч, эн көдлмшг гарч йовх дугу-дундсиг ахр цагт уурулдж, чиклдж авх зөвтэ.

Б. БОЛДЫРЕВ.